

Iuliana STAMATE

Date personale

Născută pe data de 19.07.1964, în Ploiești, județul Prahova. Crescută de la 6 luni de bunicii materni în Cisnădie, județul Sibiu.

Studii

Liceul textil din Cisnădie; Institutul Politehnic Iași, Facultatea de textile, specializarea Filatură-Țesătorie; Cursuri postuniversitare Iași, Facultatea de textile, specializarea Confecții textile; Cursuri de Master București, FIMM, specializare Ingineria și protecția mediului; Cursuri doctorale București, FIMM, specializare Inginerie mecanică; Universitatea creștină Dimitrie Cantemir, București, Facultatea de Limbi și literaturi străine.

Cărți publicate

Fire (2018), *Buline* (2019), *Alte cuvinte* (2019), *Calea Lactee* (2021), toate apărute la Editura Aureo, Oradea.

Extrase din aprecieri critice

Meditând, după parcurgerea cu răbdare a acestei cărți de poezii a doamnei *Iuliana Stamate*, mi-am imaginat, prin trăiri, din amintiri, cum pentru fiecare întâmplare, atunci când ajungem să privim retrospectiv drumul parcurs și încercăm să analizăm, oarecum detașat, ceea ce se spune că e firul vieții. De aceea poate, ca un subtitlu, cartea ce este ca o spovedanie, eu aș denumi-o "Drumul vieții și meandrele sale."

Ajungând la împlinirea vieții printr-o carieră ce i-a oferit, evident, succese și realizări, autoarea revine la atracția frumuseții poeziei, prin care-și poate exprima acele sușuri și coborâșuri, inerente în viața fiecăruia. Poeziile sale, exprimă bucurii și dureri, înălțări și tristeți, iubiri și dezamăgiri, dar fără ură și gânduri de răzbunare.

(...) Pentru a justifica într-un fel titlul acestei cărți, care se citește cu plăcere, trăindu-ți prin amintiri propria-ți viață, autoarea afirmă justificat: "Mereu între bărbat și femeie răsar,/ Legături de familie-n vechiul tipar./ Dar azi modernitatea le țese divers,/ Fără suveică, fără suflet, din mers." (Țesături pag. 110) (**Gheorghe Țiclete**, cuvânt de lansare a volumului *Fire*, la cenaclul *Literar ing*)

Stamate Iuliana, dascăl, inginer și poet, nu neapărat în această ordine ușor deterministă, ne propune în această nouă apariție editorială, o dimensiune nouă a mixturii interesante de precizie și lirism cu care ne-a surprins în volumul de debut "*Fire*". Citind versurile sale ai impresia că scrie poeziile pe care ar fi dorit cândva să le citească, iar peregrinările ei prin biblioteci ies la iveală în forme originale de expresie prin care cunoștințele din domeniu aparent fără legătură cu poezia sunt transpuse metaforic, creionând o realitate altfel nuanțată, dar perfect autentică. (**Ștefan Avram**, editor la volumul *Buline*)

Buline, între lubric și livresc se anunță o carte în care găsim "un vers" dintr-un "alt poem" cu trimiteri la marele Steinbeck și de asta dată, la "*Clipă de nedorit bilanț și balans*", "/o, da, cine nu ar face/ o călătorie prin Margie Young Hunt", ispita lui Ethan Hawley, protagonistul din cartea romancierului american (vezi poezia *Clipă*).

Nota lubrică revine într-un al doilea poem dintr-o serie de trei cu titlul identic romanului menționat anterior, cu efect contrariant pentru cititor, dar care este totuși răsplătit superbia unora dintre imagini-"*cuib de cuci*".

Contextul livresc este ingenios speculat și în sensul edificării unei *ars poetica*, fără de care nicio carte temeinică de poezie nu și-ar găsi împlinirea. (**Pașcu Heteș**, *Buline colorate și nu numai...*, din prefața la volumul *Buline*)

Iuliana Stamate este un poet singuratic ajuns acum la acea maturitate a vârstei calendaristice și a vârstei de scriitură când simte (și simțirea devine act de conștiință) că e mai preocupat de ceea ce te adună decât de ceea ce te risipește. În volumul "*Alte cuvinte*" autoarea își mângâie roiul de gânduri și le cerne.

(...) Cartea este ordonată, poezii de patru strofe, cuvintele sunt împărțite în blânde-ușoare, aruncate -nebune, simple-deșarte, ireale-bolnave. Cartea ne transmite idei în mișcare. Unele poezii seamănă cu un reportaj versificat, cu ceva editorial gazetăresc. Iubește cuvintele, pune întrebări prin ele, exprimă dorințe, se roagă "pentru lumină și soare". (**Pașcu Heteș**, *Despre Alte cuvinte și nu numai...*, din prefața la volumul *Alte cuvinte*)

Iuliana Stamate scrie poezie de rit vechi, cu rime înflorite peste tot, ca într-o primăvară apărută peste noapte. Idealul este muzicalitatea-frumosul-armonia-bunătațea-iubirea, adică ce ar trebui să aducă poezia într-o lume cam imperfectă.

Coborând din trăiri în "Alte cuvinte", poezia se scaldă, trecând prin întrebări existențiale: Cine sunt?, De ce?, Până unde..., și ajunge să atingă anotimpuri, oameni, etape de viață, natură, credință.

Inginer textilist fiind, autoarea deapănă un caier fluent ce susură frumos. Sinceritatea e copleșitoare, fie ea și turnată în aforisme. O poezie tonică, minunată pentru diminețile ploioase. (**Felix Nicolau**, critic literar)

Cuvinte cuminți și calde pictează o lume purtând în ea un lirism ușor arhaic și cu izbucniri nostalgice de romantism desuet care te ia pe aripile lui poleite de lumina Căii Lactee, așa cum poate fi ea văzută doar de un suflet sensibil, într-o noapte senină de vară, când nici măcar căderea unei stele nu mai are puterea de a tulbura armonia ancestrală!

(...) Derularea discursului poetic nu se face ținând cont de regulile impuse de ritm sau rimă (folosită când și unde poeta simte nevoia, dar fără a face din asta un scop în sine), ci este mai degrabă centrat pe mesaj, rămânând doar proiecția exterioară a ritmului propriu, interior, conștientizat destul de dramatic și exprimat câteodată în construcții frazale cu aspect aparent artificial, parcă dorind să sugereze că tristețea, dezamăgirea, durerea nu reprezintă altceva decât abateri trecătoare de la starea de normalitate și echilibru firesc al vieții. (**Paulin Octavian Boldiș**, din *Cuvânt înainte* la volumul *Calea Lactee*)

Iuliana Stamate reprezintă cazul tipic de poet provenit dintr-un alt domeniu, în cazul de față inginer textilist, care pornește de la poetizarea conceptelor din profesiunea de bază și ajunge la o abstractizare care, în cazurile fericite, nimic nu mai amintește de punctul de început. Urmând traseul poetic creat de autoare, *Fire-Buline-Alte cuvinte-Calea Lactee*, folosind doar titlurile celor patru volume publicate până acum, ideea ne conduce, mai lent în prima parte și amețitor la final, ceea ce face să mă întreb ce ar mai putea continua mai sus de stele? Răspunsul poate fi, sau nu, cel din ultima strofă a poemului "Calea Lactee": "Stele de neatens, mister necuprins,/ Lumuină-n dulce noapte, taler aprins,/ Plăcere perpetuă mutată spre seară,/ Talisman de stele, iubi-voi eu iară?" (**Nicolae Vasile**, coordonator Cenaclul "Literar ing")

Extrase din operă

Tricot

Grămadă de fire colorate,
Adunate, aranjate, buclate.
Organizate vertical în șiruri,
Aliniat orizontal în rânduri.

Formează împreună-un tricot;
Ajung la suflet și ce mai pot.
Poartă-n ele modele desenate,
Degeaba vrei, nu le știi toate.

Un fir pe față, unul pe dos,
Tot ce e tânăr e și frumos.
Observăm o structură, amical,
Poate ajunge la ceva original.

Fire unite cu gânduri bune,
Cine vă poartă poate spune,
Cum e să fii atât de-elastic,
Produs deșirabil, dar plastic.

Fire-mpletite cu dor și artă,
Către o lume vie ne poartă.
Tricotul e-un produs textil
Adevărat, necesar chiar util.

Cine sunt eu?

Cine sunt eu?
Slugă sau zmeu?
Piesă ne-ncepută,
Ori repetiție slută.
Creez, simt, visez,
Dorm sau patinez.
Mă ridic pe culmi,
Ori cobor în genuni.
Îmi trece ziua, viața,
Ca răsăritul, dimineața.
Nici nu îl văd, sau fac,
E doar un punct pe ac.
Între mult bine și rău,
Stau pierdută-ntr-un hău.
Mă învârt, mă perpelesc,
Judecând la ce iubesc...
Eu sunt o reflexie vie
A ceea ce-a fost să fie,
Poate-o jucărie stricată,
Pe un raft chiar uitată.
Pot fi și raza de lună,
Ce ne adună-mpreună,
Ne dă aripi de zbor,
Spre un mâine ușor.

De ce?

De ce mă rotesc ca o moară de vânt,
Fără să-mi găsesc rostul pe pământ?
De ce oare mă zbat aiurea și degeaba,
În mîlul defect ce nu-și face treaba?

Poate că vreau să amăgesc dreptatea,
Sau să-mi îngrop adânc, singurătatea.
Dar fosta iubire, sfărâmată perseverent,
Nu ține de cald, când în colț e curent.

De ce complicăm ce e simplu și frumos;
Agităm, răsturnând lumea cu susul în jos?
De ce insist și tot m-agăț, chiar sperând,
Când viața trece iute, ca ceața din gând?

Poate m-am obișnuit și îmi caut durerea;
Perpetuând singurătatea în doi, e puterea.
Periodic, scurtăm visele împărtășite la doi,
Până ce rămâne nimic, aruncat la gunoi ...

De ce mă complic să-mi fabric un vis,
Când totul vine la pachet, gata scris...
De ce nu mă bucur de lucruri mărunte,
Ca un copil, de sărutul aplicat în frunte?

Mamei

Deschid încet ochii, surprinsă,
Din cer cade-o stea aprinsă,
Pe-un nor alb, pufos, jucăuș.
Ajunge-n mâinile mele căuș.

O privesc fără grabă sau teamă;
Să fie gândul trimis ție, mamă?
Să fie un semn de retrasă iubire,
O dorință sau o vagă-amintire?

Aș vrea să-ți întind la distanță,
Un trandafir ca nouă speranță.
O suflare de vânt, șugubeață,
Să te mângâie fin peste față.

Ce să fac cu simțirea din ea,
Unde s-o țin și cum să stea?
Mai bine e s-o arunc în mare,
Să se-nece în propria visare.

Tot ce trimiți în jur e uimire;
Când nu poți să dai din iubire.
Tot ce trăiești trist, e degeaba,
Când mereu ai lăsat altora treaba.

Singurătate

Simt în suflet un gol infinit,
Care s-a născut odată cu soarele ...
Am încercat să-l umplu cu lacrimi,
Dar nu pot ...
El se va umple, de la sine,
Cu iubire ...

Când discul fierbinte al dragostei
Va topi și sloiul din sufletul meu,
Atunci marea se va revărsa,
În sine însăși ...
Iar eu iubirea voi purta, în doi,
Prin noi, pentru noi ...

Profil literar realizat de **Nicolae VASILE**